

KLOTTER I FARSTA

**En
rapport
om
kartläggning
av
klotter
i
grannstödsprojektet**

den 12 december 2004

Börje Alpsten, frivilligsamordnare vid FARSTA BRÅ

INNEHÅLL

1 Bakgrund

2 Vad har kartläggningen i grannstödsprojektet avsett?

- 2.1 *Kladd*
- 2.2 *Taggar*
- 2.3 *Målningar*

3 Förekomsten av kladd och taggar

- 3.1 *Områden med radhus och villor*
- 3.2 *Områden med flerfamiljshus*
- 3.3 *Skolor*
- 3.4 *Kommunala vägar och parker*
- 3.5 *Tunnelbanan*
- 3.6 *Köpcentra*
- 3.7 *Hökarängen är värst utsatt*

4 Förekomsten av målningar

5 Offerskydd och sanering

6 Överväganden

- 6.1 *Fortsatt uppföljning av kartläggningen*
- 6.2 *Spridning av rapporten till intresserade*
- 6.3 *Samverkan mellan fastighetsägare i utsatta områden*
- 6.4 *Ett djärvt grepp?*

7 Förslag

SAMMANFATTNING

Under hösten 2004 har dagvandrare i grannstödsprojektet kartlagt förekomsten av klotter i Farsta och Vantör församlingar, dvs klotter inom Farsta närpolisområde. I denna rapport kommenteras endast gjorda iakttagelser inom Farsta stadsdelsnämnds område.

1 Kartläggning i grannstödsprojektet

I grannstödsprojektet dagvandrar ett 40-tal personer, främst pensionärer. De kör bil och vandrar inom olika delar av Farsta församling. Varje grupp består av två, högst 4 personer. Gruppen gör ett pass om tre timmar i veckan under tid då närpolisstationen i Farsta är öppen. Antalet pass är 10 per vecka.

1.1 Hur fördelar sig klotter på fastigheter?

Kartläggningen har visat att vissa områden i Farsta är särskilt utsatta för klotter. Området kring tunnelbanestationen i Hökarängen tillhör ett av de mest utsatta områdena.

Radhus- och villaområdena i Farsta församling är som regel förskonade från klotter på fastigheterna. Flerfamiljsbebyggelsen visar inte en lika bra bild. I några områden är klotter vanligt.

1.2 Fortum, Posten, SL och TeliaSonera

Kartläggningen har visat att kabelskåp och större byggnader för transformatorer m.m. – ägda av Fortum – praktiskt taget alltid är nerklottrade. Antalet kabelskåp i Farsta närpolisområde är omkring 1.800. I hela Stockholm finns runt 25.000 sådana kabelskåp.

Antalet större objekt i närpolisområdet, vilka tillhör Fortum, är runt 150. I hela Stockholm är antalet omkring 2.200. Alla sådana objekt i närpolisområdet är sannolikt fullklottrade.

TeliaSonera har någonstans mellan 500 – 1.000 ledningsskåp i här aktuella områden. De är också nerklottrade i samma utsträckning som Fortums skåp.

Vad nu sagts om klotter gäller också Postens förvaringsskåp till hjälp vid distribution av post. SL har i varje fall ett större objekt i närpolisområdet som är fullklottrat

1.3 Kommunala vägar och parker

Klotter är vanligt i och vid gångar under vägar och vid tunnelbanor. Däremot inte på stationerna.

2 Överväganden

Kartläggningen av klotter i Farsta närpolisområde har endast pågått under hösten 2004. Den bör fortsätta under 2005.

Under den fortsatta kartläggningen bör det bli möjligt att se tendenser till ändringar i utvecklingen och få en bättre bild av problemen men också en uppfattning om lämpligheten av även andra åtgärder än dem som nu övervägs.

Redan nu finns det på sina håll ett samarbete mellan fastighetsägare i fråga om klotter. Men ett sådant samarbete bör utvecklas i särskilt utsatta områden. I dessa områden bör samarbetet mellan olika fastighetsägare breddas att omfatta alla fastighetsägare i området. I varje fall bör alla inbjudas att delta i en första träff där frågorna om ett breddat samarbete tas upp till diskussion. Det är lämpligt att en fastighetsägare i området bjuder in till en sådan träff. I rapporten diskuteras vidare prov när det gäller större objekt.

3 Förslag

I rapporten föreslås

- a) att kartläggningen fortsätter under 2005,
- b) att rapporten sprids bland fastighetsägare och företagare i Farsta församling,
- c) att rapporten delges Fortum, Posten och SL

1 Bakgrund

FARSTA BRÅ har frågan om klotter på sitt program för 2004.

Frivilligsamordnaren har i sin plan för 2004 tagit upp ett förslag till kartläggning av klottret i Farsta församling under 2004. Kartläggningen skulle enligt planen göras i grannstödsprojektet. Samordnarens plan för 2004 har godtagits av rådet.

2 Vad har kartläggningen i grannstödsprojektet avsett?

Dagvandrare i grannstödsprojektet har särskilt uppmärksammat förekomsten av klotter under sina pass i Farsta stadsdelsområde under hösten 2004. För att få en bättre bild av läget har en mobil med kamerafunktion använts för att fotografera olika typer av klotter. Mobilen har

ställts till förfogande av försäkringsbolagen genom den s.k. samverkansgruppen.

Genomgången av rapporterna och fotona visar att det finns i varje fall tre former av klotter – kladd, taggar och målningar.

2.1 Kladd

En form som av allt att döma utförs av barn eller ungdomar i nedre tonåren. Det är enstaka namn eller oordnade streck. Ofta inte särskilt omfattande klotter.

2.2 Taggar

Den andra formen är en ”tag” och kanske några mindre streck därutöver. Taggen är ett ”bomärke”. Det lär vara ett sätt att visa att taggens ägare varit på platsen.

2.3 Målningar

Den tredje formen är vad som brukar kallas ”målningar”. Här är det som regel fråga om klotter över större ytor. Målningarna består som regel av olika texter i mer eller mindre invecklade mönster. Klottrarna sätter i regel sina taggar vid målningarna.

3 Förekomsten av kladd och taggar

3.1 Områden med radhus och villor

Dagvandrare i grannstödsprojektet har inte sett *kladd och taggar på radhus och villor* – med ett undantag. Det gäller en villa vid Tallkrogens tunnelbanestation.

Att dagvandrarerna inte sett något liknande på andra håll, hänger sannolikt samman med att varje försök att klottra uppmärksammas tidigt. Det som ändå klottras, tar fastighetsägarna sannolikt bort mycket snabbt. Det har dock inte skett i Tallkrogskället.

Skydd vid busshållplatser är ofta nerklottrade. Det gäller också många lyktstolpar och relativt många vägskyltar och andra skyltar med vägvisning eller förklaringar.

Villa vid Tallkrogens tunnelbanestation

Mycket vanligt är klotter på *kabel- och ledningsskåp som satts upp av Fortum och TeliaSonera* – och deras föregångare. Man kan säkert säga att alla sådana skåp är nerkladdade – utan att göra sig skyldig till någon överdrift.

En företrädare¹ för Fortum har uppgett att företagets skåp av här avsett slag är omkring 1.800 i Farsta och Vantör församlingar. I hela Stockholm runt 25.000. Enligt en representant² för TeliaSonera är företagets ledningsskåp mellan 500 – 1.000 i de båda församlingarna.

Vad nu sagts om förekomsten av kladd på kabel- och ledningsskåp gäller även *postens förvaringsskåp till hjälp vid distribution av post*. Det lär vara några hundra sådana skåp i Farsta närpolisområde.

¹ Mats Eriksson, Fortum, e-postadress mats.eriksson@fortum.com

² Eddie Sandberg, TeliaSonera, e-postadress eddie.sandberg@teliasonera.com

3.2 *Områden med flerfamiljshus*

Vad som sagts under punkten 3.1 gäller även här.

Men kladd och taggar på flerfamiljshus och på fristående garage eller andra mindre byggnader är på sina håll relativt vanligt. Det är på byggnader på den mark som ägarna av flerfamiljshusen disponerar. Enligt uppgift förekommer även kladd i trapphus i flerfamiljshus.

I varje fall har vi under kartläggningen fått det intrycket att kladd och taggar i här avsedda områden är vanligare än i radhus- och villabebyggelse. Men det beror sannolikt på att ägarna till flerfamiljshusen inte tar bort kladdet så snabbt som ägarna gör i de fall som avses under punkten 3.1. En bidragande orsak är säkert också att de har en ”bättre bevakning” av sina hus.

3.3 *Skolor*

Kladd på skolbyggnader har dagvandrare sällan sett, även om de ibland ser att någon yta på byggnaden sanerats.

Skälet till det gynnsamma läget är att SISAB Skolfastigheter i Stockholm AB låter ta bort kladd, taggar och målningar inom 24 timmar – i vissa fall snabbare.

Den modellen leder tydligen till mindre klotter. Klotter är ju till för att synas. Det uppnår inte klottraren i dessa fall.

3.4 *Kommunala vägar och parker*

Kladd är vanligt i och vid gångar under vägar och tunnelbanor. Här följer två exempel på kladd, taggar och målningar. Klottret på här avsedda platser saneras sällan.

Men på senare tid har dagvandrare uppmärksammat att saneringar gjorts nära Farsta Centrum under hösten 2004. Det har dock inte gjorts vid Hökarängens tunnelbanestation och trakterna däromkring.

Gång under Söderleden vid veckodagsområdet

Tunnelbanan vid Victor Balcks väg i Tallkrogen